

CO₂-Reductieplan Agidens International N.V.

Opdrachtgever: Agidens International N.V.

Naam: J. Janssens, T. Capiau

Daan Meily

De Duurzame Adviseurs

12-08-2019

**de duurzame
adviseurs**

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
1 INLEIDING	3
1.1 LEESWIJZER	3
2 ENERGIEBEOORDELING	4
2.1 CONTROLE OP INVENTARISATIE VAN EMISSIES	4
2.2 IDENTIFICATIE GROOTSTE VERBRUIKERS	4
2.3 TRENDS IN ENERGIEVERBRUIK EN VOORTGANG CO ₂ -REDUCTIE	4
2.4 VOORGAANDE ENERGIEBEOORDELINGEN	4
2.5 HUIDIGE ENERGIEBEOORDELING	5
2.6 VERBETERPOTENTIEEL	6
3 STRATEGISCH PLAN SCOPE 3	7
3.1 SIGNIFICANTE SCOPE 3 EMISSIES	7
3.2 KWALITATIEVE SCOPE 3 ANALYSE	7
3.3 KWANTITATIEVE SCOPE 3 ANALYSE.....	7
3.4 KETENANALYSE(S).....	8
3.5 REDUCTIESTRATEGIE SCOPE 3	8
3.6 INVENTARISATIE REDUCTIESTRATEGIEËN	8
3.7 KETENPARTNERS	9
4 DOELSTELLINGEN	10
4.1 VERGELIJKING MET SECTORGENOTEN	10
4.2 HOOFDDOELSTELLING	10
4.2.1 <i>Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark</i>	11
4.2.2 <i>Scope 1 Subdoelstelling gasverbruik kantoren</i>	11
4.2.3 <i>Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik kantoren</i>	11
4.2.4 <i>Scope 2 Subdoelstelling zakelijk (vlieg)verkeer</i>	11
5 VOORTGANG CO₂-REDUCTIE	12
6 PARTICIPATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	13
6.1 ACTIEVE DEELNAME	13
6.2 LOPENDE INITIATIEVEN	13
BIJLAGE A INVENTARISATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	15

1 | Inleiding

In dit document worden de scope 1, 2 en 3 CO₂-reductiedoelstellingen van Agidens International N.V. (vanaf hier te noemen Agidens) gepresenteerd en de voortgang van de CO₂-reductie beoordeeld. Voorafgaand hieraan is de CO₂-footprint voor scope 1 en 2 opgesteld conform ISO 14064-1 en het GHG-protocol.

Voor het bepalen van de CO₂-reducerende maatregelen die binnen Agidens toegepast kunnen worden, is eerst een inventarisatie van mogelijke reductiemaatregelen uitgevoerd. Deze inventarisatie is als apart tabblad opgenomen in het Excel bestand 'CO₂-reductiemaatregelen en berekening doelstelling'. Aan de hand van de maatregelen die voor Agidens relevant zijn, is vervolgens het CO₂-Reductieplan opgesteld. Hierin worden de reductiedoelstellingen en de daarbij behorende maatregelen beschreven.

In hoofdstuk 2 van dit document wordt de energiebeoordeling beschreven waarin een analyse is uitgevoerd over de voortgang in CO₂-reductie voor scope 1&2 en mogelijke verbeterpunten. In hoofdstuk 3 worden de scope 3 emissies en voortgang daarin beschreven, met daarbij uitgelegd welke strategie Agidens in de keten hanteert. De verbeterpunten die vanuit hoofdstuk 2 en 3 naar voren komen, worden in hoofdstuk 4 en 5 waar nodig verder opgenomen: in hoofdstuk 4 worden de reductiedoelstellingen beschreven, terwijl het concrete plan van aanpak en de status van de uit te voeren maatregelen is weergegeven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 tenslotte wordt een beschrijving gegeven van initiatieven waaraan wordt deelgenomen en welke winst deze initiatieven op het gebied van kennisdeling en CO₂-reductie hebben opgeleverd.

Dit reductieplan is opgesteld in overleg met en met goedkeuring van het management. De voortgang in (sub)doelstellingen en maatregelen wordt ieder half jaar beoordeeld.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter onderbouwing van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

Hoofdstuk in dit document	Eis in de CO ₂ -Prestatieladder
Hoofdstuk 2: Energiebeoordeling	2.A.3
Hoofdstuk 3: Strategisch plan scope 3	5.B.1
Hoofdstuk 4: Doelstellingen	3.B.1
Hoofdstuk 5: Maatregelen reductieplan	3.B.1
Hoofdstuk 6: Voortgang CO ₂ -reductie	3.B.1
Hoofdstuk 7: Participatie sector- en keteninitiatief	3.D.1 en 3.D.2
Bijlage A	1.D.1

2 | Energiebeoordeling

Het doel van deze energiebeoordeling is de huidige en de historische energieverbruiken van Agidens in kaart te brengen. Deze beoordeling geeft minimaal 80% van de energiestromen weer. Zo zijn door deze analyse de grootste verbruikers geïdentificeerd en kan daar individueel op gestuurd worden. Daardoor kunnen de belangrijkste processen die bijdragen aan CO₂-uitstoot effectief aangepakt worden. De achterliggende brongegevens zijn terug te vinden als Excel document.

2.1 Controle op inventarisatie van emissies

Een onafhankelijke controle op de emissie-inventarisatie wordt gelijktijdig uitgevoerd met de interne audit en wordt in het interne audit rapport opgenomen.

2.2 Identificatie grootste verbruikers

De 80% grootste emissiestromen in 2018 van Agidens zijn:

✓ Brandstofverbruik wagenpark	71%
✓ Elektraverbruik:	24%

Om het brandstofverbruik van het wagenpark te reduceren heeft Agidens een aantal maatregelen genomen die goed blijken te werken. De grootste maatregelen zijn het gebruiken van een kantoorpand in Brasschaat en het promoten van fietsen naar kantoor. In de footprint is te zien dat dit gelijk staat aan een reductie van bijna 260.000 kilometer.

Het elektraverbruik is de afgelopen jaren langzaam toegenomen, dit is te wijten aan het aantal medewerkers op kantoor. Omdat de bezetting hoger is geworden, is er meer verbruik gekomen voor zaken zoals de verlichting en het klimaatsysteem. Er wordt actief gekeken naar oplossingen waarbij groene stroom de meest voor de hand liggende oplossing is. Echter moet de discussie met SKAO nog aangegaan worden over groene stroom in België omdat het nog niet duidelijk is hoe kernenergie beoordeeld wordt.

2.3 Trends in energieverbruik en voortgang CO₂-reductie

Onderstaande paragrafen beschrijven de algemene trends in de CO₂-uitstoot in scope 1, 2 en 3 van afgelopen jaren met daarbij verklaringen voor het al dan niet dalen van de uitstoot.

2.4 Voorgaande energiebeoordelingen

In 2016 en 2017 is een energiebeoordeling gemaakt over het Belgische wagenpark en het gemiddelde verbruik per auto op basis van getankte liters en ingevulde kilometerstanden. De uitkomsten hieruit waren een gemiddeld verbruik van 3,3 l/100km in 2016 en 2,9 l/100km in 2017. De conclusie is toen gemaakt dat deze verbruiken niet klopte omdat de reductie te groot zou zijn. De reden hiervoor is waarschijnlijk een gemis aan ingevulde kilometerstanden. De doelstelling was toen om deze beter in te vullen en daarmee een realistischer beeld te krijgen van de werkelijke verbruiken.

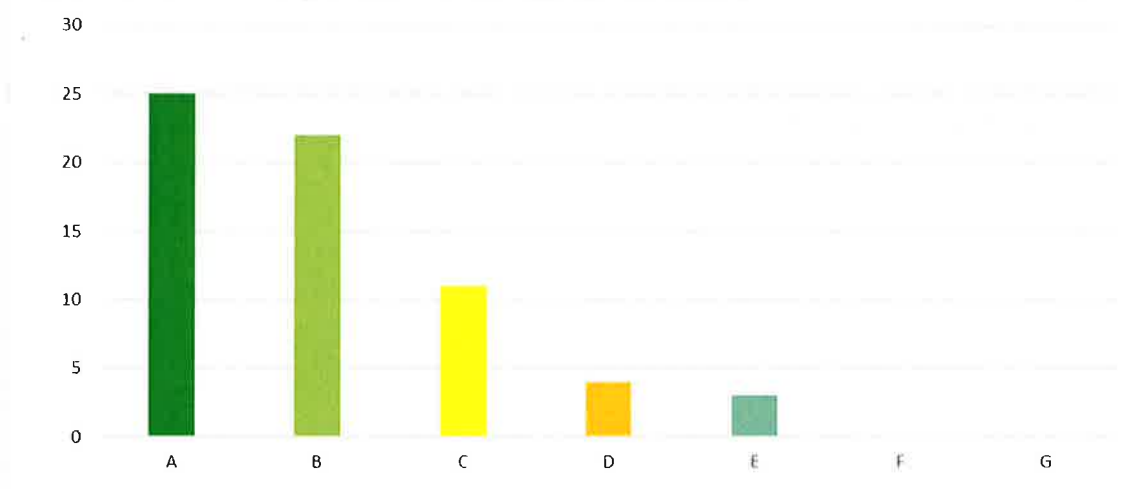
Voor het Nederlandse wagenpark is de analyse gedaan op basis van de fabrieksopgave voor CO₂-uitstoot en verbruik. Hier is een daling te zien tussen 2016 en 2017 met respectievelijk 3,9 l /100km en 3,6 l/100km.

2.5 Huidige energiebeoordeling

Omdat de kilometerstanden niet correct zijn ingevoerd is er geen betrouwbare berekening te maken van het aantal liter per 100 kilometer. Het is dus belangrijk dat hier in de toekomst verbetering in komt. Dit geldt voor zowel het Nederlandse als het Belgische wagenpark.

De energiebeoordeling van 2018 is voor het Nederlandse wagenpark gedaan met een analyse van kentekens en de bijbehorende fabrieksgegevens. De conclusies en verbeterpunten zijn onderaan te zien.

Figuur B. Overzicht energielabels wagenpark, 2018

Zoals te zien is, bestaat een groot deel van het wagenpark al uit auto's met een A of B label. Dit zegt echter nog niet veel over de CO₂-uitstoot, daarvoor is onderstaande tabel beter.

Tabel C. Geregistreerde CO ₂ -emissies wagenpark, 2018		
Klasse (g CO ₂ /km)	Aantal	% van totaal leasepark persoonsvervoer
0-50	2	3%
51 -100	18	27%
101-150	44	67%
151-200	0	0%
201-250	0	0%
251+	0	0%
Geen registratie	2	3%
Totaal	66	100%
Gemiddelde CO ₂ /km regist	103	g CO ₂ /km

In deze tabel is het duidelijk te zien dat het grootste deel van de auto's in een gemiddelde klasse valt en ongeveer één derde in een zuinige klasse. Een verbetering is dus niet zozeer te vinden in het aanschaffen van auto's met een beter label, het is vooral belangrijk dat er naar de fabrieksopgave van de CO₂-uitstoot wordt gekeken.

2.6 Verbeterpotentieel

Verbetering in inzicht

Om in de toekomst een beter inzicht in de grootste verbruikers te krijgen, kan het volgende verbeterd worden:

- ✓ **Maatregel:** De kilometerstanden zullen beter ingevoerd moeten worden om een juiste analyse te kunnen maken van het verbruik.

Reductiepotentieel

De volgende mogelijkheden zijn uit de analyse naar voren gekomen om de CO₂-uitstoot verder te reduceren:

- ✓ **Maatregel:** Bij de aanschaf van auto's kan er nog meer focus gelegd worden op de CO₂-uitstoot in plaats van het label.

3 | Strategisch plan scope 3

Agidens vindt het belangrijk om inzicht te verkrijgen in haar belangrijkste scope 3 emissies. Om dit inzicht te verkrijgen is er een kwalitatieve en kwantitatieve dominantie analyse uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden hieronder weergegeven. Tevens wordt er een strategie geformuleerd om deze scope 3 emissies te reduceren.

3.1 Significante scope 3 emissies

Aan de hand van zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve scope 3 analyse zijn de emissies in de keten van Agidens in kaart gebracht.

3.2 Kwalitatieve scope 3 analyse

Op basis van een indeling in Product-Marktcombinaties en de kwalitatieve benoeming van de grootte van invloed en mogelijkheden die Agidens op de verschillende Product-Marktcombinaties heeft, is de volgende top 3 naar voren gekomen:

1. Consultancy
2. Infra – Private Partijen
3. Infra - Overheid

3.3 Kwantitatieve scope 3 analyse

Aan de hand van de 15 GHG-genererende categorieën voor scope 3 is een kwantitatieve analyse opgesteld. Bij deze kwantitatieve analyse is ook per categorie een inventarisatie gemaakt van welke ketenpartners betrokken zijn en welke reductiemogelijkheden er zijn (zie Excel-bestand Scope 3 Analyses). Zie hieronder de resultaten van de meest significante scope 3 categorieën voor Agidens:

Scope 3 emissies	2016-1	2016	2017_1	2017	2018_1	2018	2019_1
Aangekochte goederen en diensten - construction	2.481	4.963	1.130	2.259	3.865	7.508	4384
Aangekochte goederen en diensten - offices	3.687	7.373	2.819	5.637	3.454	6.787	3840
Woon- werkverkeer	370	739	209	418	398	815	398
Upstream transport en distributie	76	113	65	115	58	78	72
Productieafval	9	21	9	12	9	20	8
Totaal	6.623	13.209	4.232	8.441	7.784	15.208	8.702

In dit dossier is de scope 3 analyse van 2018 beschreven, omdat deze analyse meer compleet is dan de analyse van de eerste helft 2019 is ervoor gekozen om deze aan te houden. De analyse van de eerste helft van 2019 is ook terug te vinden in de brongegevens, echter is deze minder compleet.

Opmerkelijk aan de scope 3 analyse van 2018 is dat er grote verschillen zitten tussen de afgelopen jaren. De reden voor deze verschillen is grotendeels te wijten aan de verschillende soorten inkoop in de afgelopen jaren. In 2016 en 2018 is er veel uitgegeven aan onderaannemers die daarmee een hoge uitstoot leveren in 'construction' bij aangekochte goederen en diensten. In 2017 is vooral geld uitgegeven aan 'labor' oftewel de eigen mankracht. Deze uitstoot wordt al in scope 1 en 2 meegenomen. De overige scope 3 emissies zijn grotendeels gelijk gebleven in de afgelopen jaren.

3.4 Ketenanalyse(s)

Agidens heeft twee ketenanalyses opgesteld. Een voor de product markt combinatie infra, de andere voor consultancy. Deze ketenanalyses zijn te vinden in aparte documenten. Voor de ketenanalyse van infra is er een nieuwbouw keersluis geanalyseerd. Er is gekozen om een specifieke keersluis als voorbeeld te nemen. Bij Infra lopen er nog gelijkwaardige projecten. Uit de analyse kwam naar voren dat de keersluis in de verbruiksfase CO₂ neutraal is. Dit is het resultaat van het installeren van zonnepanelen. In het verbruik van de nieuwe keersluis is er ook een efficiency behaald van 68%. In de bouwfase heeft een verbeteringslag plaatsgevonden door het transport over water in plaats van over het land plaats te laten vinden. Transport over water heeft gezorgd voor een reductie van 5,7% in de bouwfase. De doelstelling zal zijn om in toekomstige projecten 5% te reduceren in de keten van de bouw van infra projecten.

Voor 2018 zijn er twee grote projecten waarop gewerkt is. Dit is de Beatrix sluis en Blanew project in opdracht van DEME. Het project bij de Beatrix sluis loopt nog en was een combinatie van deels nieuwbouw en deels renovatie. Het project is daar zo ontworpen om in de gebruiksfase CO₂-neutraal te zijn. Ook hier was dat door het plaatsen van zonnepanelen. Deze zonnepanelen zullen in 2020 geplaatst worden. Deze besparing is daardoor niet in 2018 gerealiseerd, maar wel voorbereid. Het Blanew project voor DEME werd opgeleverd begin 2019, maar hier is vooral in 2018 aan gewerkt. Bij dit project was de doelstelling om op een baggerponton het dieselaggregaat te vervangen door walstroom. Hierdoor kon 100% van de fossiele brandstof voor de baggerwerkzaamheden vervangen worden door walstroom. De klant heeft de ambitie om daarbij groene stroom te gebruiken.

Voor de ketenanalyse voor consultancy is er een analyse gemaakt van het advies dat wordt uitgebracht bij energieaudits. Agidens heeft een uitgebreide expertise opgebouwd op vlak van energiestudies en -advies. De ervaring leert dat vele tank terminals nog een enorm potentieel hebben om de energie-efficiëntie drastisch te verhogen. Een globaal besparingspotentieel van 10% is in deze sector geen uitzondering. Daarom is de doelstelling gesteld om in 2021 bij ten minste 90% van de bedrijven waar energieadvies wordt gegeven, aan te tonen dat minstens 10% CO₂ bespaard kan worden.

In 2018 zijn er voor 3 bedrijven energieaudits uitgevoerd, waarbij het geïdentificeerde, rendabele besparingspotentieel schommelde tussen 4,1% en 25%. Bij 33% van de audits kon minstens 10% rendabel besparingspotentieel aangetoond worden. Daarnaast zijn enkele audits gestart in 2018 die pas in 2019 werden beëindigd. Hierover zal later gerapporteerd worden. Naast de energieaudits ondersteunt Agidens bedrijven ook bij het realiseren van de besparingen en het implementeren van structureel energiebeheer. Bij klanten waar Agidens regelmatige ondersteuning biedt, werd in 2018 tot 1,5% energiebesparing gerealiseerd. Cumulatief sinds 2014 lopen de gerealiseerde besparingen bij deze klanten op tot meer dan 8%.

3.5 Reductiestrategie scope 3

Voordat er een strategie geformuleerd wordt, is er aan de hand van de 15 GHG-categorieën een analyse uitgevoerd over de mogelijkheden die Agidens heeft om de up- en downstream emissies te beïnvloeden, inclusief de betrokken ketenpartners. De resultaten van deze analyse zijn terug te vinden in 5.A.1, Kwantitatieve Analyse. In de volgende paragrafen wordt beschreven voor welke strategie er uiteindelijk is gekozen om de scope 3 emissies te beïnvloeden en te reduceren.

3.6 Inventarisatie reductiestrategieën

Onderstaand is een opsomming gegeven van de relevante mogelijk strategieën in de keten + bijbehorende autonome acties:

- ✓ Inkoop; alternatieve producten stimuleren en ontwikkelen. Bij inkoopbeleid de verplichting tot voeren CO₂-reductiebeleid opstellen (bij onderaannemers).
- ✓ Transport derden: verminderen van transportkilometers door plannen van ritten en letten op maximale belading en door zoveel mogelijk per schip of trein te vervoeren.
- ✓ Woon-werkverkeer: Agidens stimuleert medewerkers om autokilometers te reduceren. Zij hebben elk jaar een Car-free day, met ontbijt en een verloting van een fit-bit. Daarnaast is er een mobiliteitsbudget waarmee werknemers de mogelijkheid krijgen om een goede fiets te kopen. In het eerste jaar zijn er al 96 fietsen aangeschaft. In het tweede jaar zijn dit er nog 30 extra. Na 3 jaar wordt de fiets van de medewerker. Er zijn nieuwe fietsstallingen en er zijn operationele douche mogelijkheden.
- ✓ Verbruik van verkochte goederen: Deze categorie is een categorie die voornamelijk naar voren is gekomen in de Ketenanalyses. Dit is een onderwerp waar Agidens veel invloed op heeft zeker met de consultancy tak en ook het ontwerp van de verschillende infra projecten. Zo is de Keersluis bij Heumen energieneutraal gemaakt. Dit is een groot deel van het businessmodel van Agidens.

Agidens kiest ervoor zich te focussen op de bovenstaande strategieën. Deze doelstelling is opgenomen in hoofdstuk 4 'Doelstellingen'.

3.7 Ketenpartners

In deze paragraaf worden de belangrijkste ketenpartners van Agidens benoemd die betrokken zullen worden bij het realiseren van de scope 3 doelstelling. Deze ketenpartners zullen benaderd worden om informatie met betrekking tot CO₂-reductie in de keten of het bedrijf aan te leveren.

Ketenpartner	Type partner
LBC	Opdrachtgever voor het uitvoeren van energiezuinige maatregelen.
Bezix Nederland B.V. Opdrachtgevers	Hoofdaannemer bij Keersluis Heumen

4 | Doelstellingen

Aan de hand van voorgaande hoofdstukken wordt bepaald of de reeds opgestelde doelstellingen nog steeds actueel zijn, of dat deze mogelijk aangepast (aangescherpt of juist afgezwakt) moeten worden, teneinde ambitieus én realiseerbaar te blijven. Dit wordt in de volgende alinea's verder beschreven. Aanpassingen aan de doelstellingen worden ook besproken in het managementoverleg.

4.1 Vergelijking met sectorgenoten

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Daarom is voor het opstellen van de doelstelling onderzocht welke maatregelen en doelstellingen sectorgenoten ambiëren. Agidens schat zichzelf op het gebied van CO₂-reductie in als middenmoter vergeleken met sectorgenoten. Dit op grond van de acties die zijn gepland, vooral v.w.b. scope 3. Volgens de maatregelenlijst van SKAO behaalt Agidens een overall gemiddelde score van B-Vooruitstrevend.

Enkele voorbeelden van sectorgenoten die in het bezit zijn van het CO₂-bewust Certificaat hebben de volgende doelstellingen:

• Sectorgenoot 1 | Denys Engineers & Contractors B.V.

Zij hebben als doel gesteld om 6% CO₂ reductie te realiseren per € omzet tegen 2018 en 10% te reduceren per € omzet tegen 2023 t.o.v. 2013. Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:

- o Bewustwording energiezuinig rijden
- o Aankoop hybride graafkraan
- o Cursus Het Nieuwe Draaien
- o Overstap groene stroom bij een project

• Sectorgenoot 2 | SPIE

Zij hebben als doel gesteld om in Scope 1 het volgende te reduceren: Emissie leasewagens: 2% reductie CO₂ emissie per gereden km in leasewagen in 2020 t.o.v. basisjaar 2015. In Scope 2 richten zij zich op emissie elektraverbruik: 32% minder CO₂ emissie door elektraverbruik bedrijfspanden in 2020 t.o.v. basisjaar 2015. Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:

- o Leaseregeling aanpassen v.w.b. CO₂-uitstoot
- o Aanschaf elektrische wagens
- o E-driver
- o Meer onderhoud op afstand
- o Sluiten panden en sturen op verantwoord gebruik op locaties
- o Plaatsen slimme meters
- o Inkopen GvO's en plaatsen zonnepanelen
- o Plaatsen LED

4.2 Hoofddoelstelling

Agidens heeft als doel gesteld om in de komende drie jaar, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Scope 1 en 2 doelstellingen Agidens

Agidens wil in 2021 ten opzichte van 2016 10% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstelling wordt gerelateerd aan de behaalde omzet om de voortgang in CO₂-reductie te monitoren.

Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen als volgt:

Scope 1: 12% reductie in 2021 ten opzichte van 2016

Scope 2: 5% reductie in 2021 ten opzichte van 2016

Scope 3: infra projecten doelstelling Agidens

Agidens wil in toekomstige projecten 5% reduceren in de keten van de bouw van Infra projecten

4.2.1 Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de bedrijfsauto's. Dit is ingeschat op ongeveer 5% reductie van deze energiestroom in de komende drie jaar. Deze reductie is gerelateerd aan het totaal aantal gereden kilometers.

4.2.2 Scope 1 | Subdoelstelling gasverbruik kantoren

Om het gasverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnventariseerd die op Agidens van toepassing zijn. Dit is ingeschat op een verlaging van het verbruik van 3% van deze energiestroom in de komende drie jaar. Om dit te kunnen monitoren wordt de voortgang gekoppeld aan het aantal graaddagen.

4.2.3 Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik kantoren

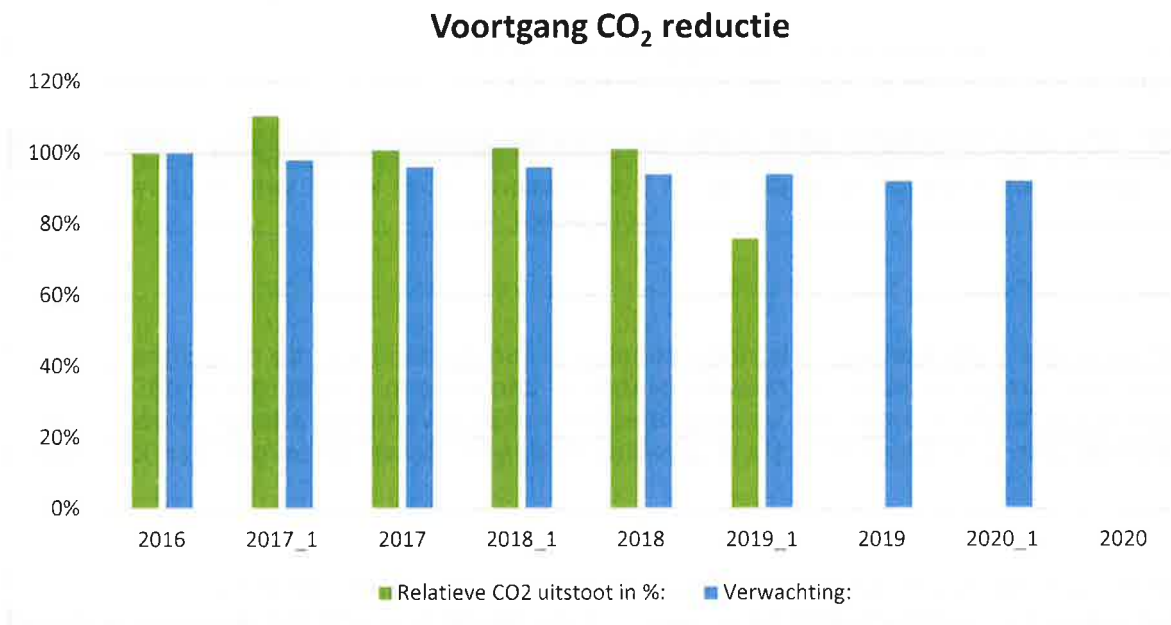
Om het elektraverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnventariseerd die op Agidens van toepassing zijn. Dit is ingeschat op een verlaging van het verbruik van 3% van deze energiestroom in de komende drie jaar. Om dit te kunnen monitoren wordt de voortgang gekoppeld aan het aantal graaddagen.

4.2.4 Scope 2 | Subdoelstelling zakelijk (vlieg)verkeer

Om het aantal afgelegde kilometers met privéauto's en het vliegverkeer terug te dringen is bekeken welke mogelijkheden er zijn om dit te realiseren. Dit heeft tot de doelstelling geleid de komende drie jaar de CO₂-uitstoot van deze energiestroom met 2% te reduceren.

5 | Voortgang CO₂-reductie

In onderstaand figuur is de voortgang van de CO₂-uitstoot van Agidens opgenomen.

Figuur 1 | Voortgang van de CO₂-uitstoot.

Deze figuur laat zien dat sinds er is begonnen met de prestatieladder, de relatieve CO₂-uitstoot van Agidens is toegenomen. Dit komt doordat het bedrijf erg hard groeit in het aantal personeelsleden. Dit is niet geheel terug te zien in het kengetal, omzet. Een actie die genomen gaat worden om de voortgang beter te monitoren, is het toevoegen van meerdere kengetallen. Hierbij zal ook gekeken worden naar de kilometers die afgelegd worden voor de werkzaamheden, aangezien het wagenpark de grootste uitstoot veroorzaakt.

Voor de eerste helft van 2019 is er voor het eerst een daling zichtbaar, welke toe te schrijven is aan een lager gasverbruik en minder zakelijke kilometers dan in de eerste helft van 2018.

6 | Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

6.1 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

6.2 Lopende initiatieven

Stichting Nederland CO₂ Neutraal

Door Agidens wordt deelgenomen aan het initiatief Nederland CO₂ Neutraal. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over CO₂-reductiemogelijkheden en het vergroten van een duurzaam netwerk. Zij doet dit middels vierjaarlijkse middagprogramma's en het faciliteren van werkgroep bijeenkomsten. Onderstaand treft u een overzicht van het jaarlijks budget voor het initiatief Nederland CO₂ Neutraal aan.

Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Intentieverklaring Nederland CO₂ Neutraal
- Verslagen werkgroep Gas en Elektra
- Verslagen bijeenkomsten Nederland CO₂ Neutraal

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	16 uur (€ 100,- per uur)	€ 1.600,00
Contributie	Jaarlijks	€ 997,00
Totaal		€ 2.597,00

iTanks

Door Agidens wordt deelgenomen aan het initiatief iTanks. Dit is een kennis- en innovatieplatform voor de havengerelateerde industrie. Een industrie met enorm veel innovatiepotentieel! Het initiatief verbindt bedrijven, kennisinstituten en industrie-experts met elkaar en introduceert deze partijen met nieuwe technologie en de laatste innovaties van binnen en buiten de sector. Duurzaamheid is een terugkerend agendapunt, Agidens wil dit thema in de komende tijd vaker terug laten komen als vast onderwerp.

Agidens neemt deel aan Itanks als Netwerk Partner.

<https://itanks.eu/partners/>

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	16 uur (€ 100,- per uur)	€ 1.600,00
Contributie	Jaarlijks	€ 3.000,00
Totaal		€ 4.600,00

Bijlage A | Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

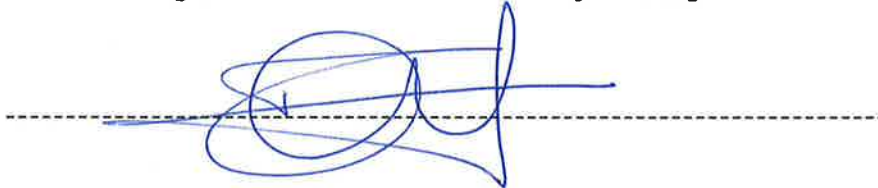
Sector- en keteninitiatieven omtrent CO₂-reductie	
<p>Nederland CO₂ Neutraal Werken aan CO₂-reductie kan ook leuk zijn! Dat is de boodschap die de oprichters van het initiatief Nederland CO₂ Neutraal haar deelnemers meegeven. Het doel achter het initiatief is het actief informeren en betrekken van bedrijven bij de verschillende mogelijkheden om CO₂-reductie te bewerkstelligen. Dit wordt niet alleen gerealiseerd door het verstrekken van informatie, maar ook door het organiseren van bijeenkomsten en werkgroepen.</p>	<p>Agidens heeft zich aangemeld bij dit initiatief en is neemt deel aan een werkgroep over Gas en Elektra.</p> <p>http://nlco2neutraal.nl/</p>
<p>Duurzameleverancier.nl Sectorinitiatief van Movares. Samen met andere marktpartijen uit de sector (van ingenieurbureaus tot aannemers) bouwt Movares aan een platform van partijen die hun leveranciers actief ondersteunen in het opzetten en uitvoeren van duurzame bedrijfsvoering, te beginnen door bij de belangrijkste leveranciers na te vragen wat zij op dit gebied al doen.</p>	<p>https://www.duurzameleverancier.nl/</p>
<p>DGBC De Dutch Green Building Council (DGBC) is een onafhankelijke non-profit organisatie die streeft naar blijvende verduurzaming van de bebouwde omgeving in Nederland.</p>	<p>https://www.dgbc.nl/</p>
<p>Duurzaamgebouwd.nl Een platform voor kennisdeling en innovatie op het gebied van duurzaam bouwen.</p>	<p>http://www.duurzaamgebouwd.nl/</p>
<p>Beter Benutten Een platform van het ministerie van Infrastructuur en Milieu naar aanleiding van het programma Beter Benutten. Rijk, regio en bedrijfsleven nemen in dit programma samen innovatieve maatregelen om de bereikbaarheid in de drukste regio's te verbeteren.</p>	<p>http://www.beterbenutten.nl/</p>
<p>Aanpak Duurzaam GWW Een samenwerkingsverband tussen marktpartijen, overheidsopdrachtgevers en kennisinstellingen. Gericht op de Spoor en Grond-, Weg- en Waterbouwsector. De kern van de Aanpak Duurzaam GWW is het meewegen van duurzaamheidsaspecten vanaf een vroege planfase en het streven naar een optimale balans tussen People, Planet en Profit. Het meewegen van duurzaamheidsaspecten in alle fasen van een project draait om het formuleren, vastleggen en uitvoeren van ambities en deze door te geven naar de volgende projectfase.</p>	<p>http://www.duurzaamgww.nl/</p>

<p>Railforum Netwerk/ CO₂-visie 2050 Railforum bestaat sinds 1992 en is het onafhankelijke kennisnetwerk van ruim 85 bedrijven en organisaties die actief zijn in de brede railsector. In november 2015 is er een doorstart gemaakt en hebben alle grote stakeholders uit de sector de CO₂-visie 2050 ondertekend. Een stuurgroep in samenwerking met Climate Neutral Group beoogt de hele sector te betrekken door elk bedrijf te ondersteunen in het aanmaken van een footprint en het zetten van de eerste stappen op de CO₂-Prestatieladder. Met als doel dat er een complete footprint van de hele sector ontstaat.</p>	https://www.railforum.nl
<p>InnoRail Een netwerk dat zich richt op verbeteringen en innovaties in het assetmanagement domein van ProRail. Dit domein is voortdurend in verandering door uitbreiding, vervanging, nieuwe interne en externe ontwikkelingen en nieuwe eisen. Het domein staat voor een voortdurende opgave zich aan te passen en haar prestaties te verbeteren. Het netwerk maakt deze ontwikkelingen proactief bespreekbaar. Het behandelt in dit kader thema's, vraagstukken inzake techniek-, proces- en productinnovatie ter bevordering van duurzaam en economisch assetmanagement. Doelstelling is om technische en procesmatige innovaties rondom het werkveld van beheer en onderhoud te bevorderen.</p>	https://www.railcenter.nl
<p>Nederland ICT – Milieu stichting Stichting ICT Milieu is onderdeel van Nederland ICT en organiseert met Wecycle de inzameling en verwerking van ruim 12 miljoen kg afgedankte ICT-apparatuur. ICT Milieu neemt de deelnemers zo veel mogelijk werk uit handen en is de spreekbuis van de ICT-sector als het op milieu aankomt. ICT-inzamelsysteem ICT Milieu zorgt voor de monitoring van de hoeveelheid ingezameld ICT-afval en de verplichte rapportage aan het nationaal WEEE-register. We publiceren jaarlijks het inzamelresultaat in de ICT Milieumonitor.</p>	https://www.nederlandict.nl/diensten/ict-milieu/
<p>Anders Reizen Anders Reizen is een initiatief van Natuur&Milieu, NS, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en VNO-NCW. De deelnemende organisaties werken samen aan duurzame, zakelijke mobiliteit om hun CO₂-uitstoot te reduceren. Dat betekent minder met de auto, meer fiets en trein of elektrisch vervoer.</p>	https://www.andersreizen.nu/

Colofon

Auteur(s)	T. Capiou, Daan Meily
Kenmerk	CO ₂ -Reductieplan
Datum	12-08-2019
Versie	1.0
Verantwoordelijke manager	J. Janssens

Handtekening autoriserend verantwoordelijk manager:

A handwritten signature in blue ink is written over a horizontal dashed line. The signature is stylized and somewhat illegible, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

